

Брюксел, 17.7.2020 г.
COM(2020) 327 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА И СМЕТНАТА ПАЛАТА

ОТНОСНО ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД ЗА ВЪНШНИ ДЕЙНОСТИ И НЕГОВОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРЕЗ 2019 Г.

{SWD(2020) 136 final}

Съдържание

1.	Въведение	2
2.	Финансово състояние и значителни операции на Гаранционния фонд	2
2.1.	Финансово състояние на Гаранционния фонд към 31 декември 2019 г.....	2
2.2.	Значителни операции на Фонда през 2019 г.	3
2.2.1	Искания за плащания от Гаранционния фонд през 2019 г.	3
2.2.2	Обезпечаване на Гаранционния фонд през 2019 г.	3
2.3.	Значителни операции след отчетната дата (считано от края на март 2020 г.)	4
3.	Неконсолидирани финансови отчети на Фонда	4
3.1.	Неконсолидирано финансово състояние към 31 декември 2019 г.....	4
3.2.	Неконсолидиран отчет за финансовия резултат	6
4.	Управление на касовите средства на Гаранционния фонд	7
4.1.	Инвестиционна политика.....	7
4.2.	Резултати и развитие на пазара през 2019 г.	7
5.	Искания за плащания от Гаранционния фонд.....	8
6.	Възнаграждение на ЕИБ.....	8

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. (по-нататък „Регламентът“)¹ бе учреден Гаранционният фонд за външни дейности (наричан по-нататък „Фондът“), чиито ресурси се използват за плащане на кредитори на Съюза в случай на просрочване на плащания от получателя на заем, отпуснат или гарантиран от Европейския съюз. В съответствие с член 7 от Регламента Комисията повери финансовото управление на Фонда на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) съгласно споразумение, подписано между Европейския съюз и ЕИБ на 25 ноември 1994 г. и впоследствие изменено на 23 септември 1996 г., 8 май 2002 г., 25 февруари 2008 г., 9 ноември 2010 г. и 28 септември 2018 г.² („Споразумението“).

Съгласно член 8 от Регламента Комисията е длъжна да изпраща на Европейския парламент, Съвета и Сметната палата годишен доклад за състоянието и управлението на Фонда към края на предходната календарна година за всяка финансова година до 31 май на следващата година.

В настоящия доклад и в придружаващия го работен документ на службите на Комисията се предоставя тази информация. Той се основава на данни, получени от ЕИБ, както е предвидено в Споразумението.

2. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ И ЗНАЧИТЕЛНИ ОПЕРАЦИИ НА ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

2.1. Финансово състояние на Гаранционния фонд към 31 декември 2019 г.

Към 31 декември 2019 г. средствата в Гаранционния фонд възлизаха на 2 828 738 292,88 EUR (2 609 881 747,51 EUR към 31 декември 2018 г.) (вж. приложението към Работния документ на службите на Комисията: финансови отчети на Гаранционния фонд, предоставени от ЕИБ).

Общата балансова стойност на Фонда се е повишила с около 218,86 милиона евро през 2019 г. Това се дължи най-вече на:

Увеличаване:

- Вноската от бюджета на ЕС (размер на обезпечаването) в размер на 240,15 милиона евро за привеждане на средствата на Фонда в съответствие с целевата му сума от 9 % от съвкупните непогасени задължения.
- Икономическият резултат от финансовите операции възлиза на 25,13 милиона евро.

¹ ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10. Регламентът кодифицира и отменя Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 от 31 октомври 1994 г. относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности. Той бе изменен на 14.3.2018 г. с Регламент (ЕС) 2018/409 на Европейския парламент и на Съвета.

² Допълнително споразумение № 5 към Споразумението, свързано с управлението на Гаранционния фонд между Европейския съюз и Европейския инвестиционен фонд (реф. Ares(2018)5207374 - 10/10/2018).

- Оценката на портфейла се е увеличила с 8,6 милиона евро поради пазарната корекция в неговата стойност.

Намаляване:

- Намеси на Фонда за покриване на просрочени плащания по заеми в размер на общо 54,9 милиона евро.

2.2. Значителни операции на Фонда през 2019 г.

2.2.1 Искания за плащания от Гаранционния фонд през 2019 г.

Сирия

През 2019 г. ЕИБ продължи да регистрира просрочени задължения по сирийските държавни заеми. В резултат на това и в съответствие с гаранционното споразумение между ЕС и ЕИБ, до 31 декември 2019 г. ЕИБ отпрати 14 допълнителни искания за плащане от Гаранционния фонд на ЕС за общо 54,91 милиона евро (вж. точка 5).

2.2.2 Обезпечаване на Гаранционния фонд през 2019 г.

През февруари 2018 г. сумата от 103,2 милиона евро беше прехвърлена от бюджета към Фонда, което съответства на размера на обезпечаването за 2018 г.

Вноската от бюджета на ЕС във Фонда за 2020 г. също бе изчислена през февруари 2019 г., което доведе до прехвърлянето на 240,15 милиона евро през февруари 2020 г. Тя беше изчислена съгласно членове 3 и 5 от Регламента.

В член 3 от Регламента се определя целевата сума на Фонда в размер на 9 % от съвкупните просрочени капиталови задължения, произтичащи от всяка операция, увеличени с начислена неизплатена дължима лихва.

Член 5 от Регламента предвижда, че сумата, която подлежи на прехвърляне към Фонда от бюджета в година $n+1$, се изчислява въз основа на разликата между целевата сума и стойността на нетните активи на Фонда в края на година $n-1$, изчислена в началото на година n .

С цел средствата във Фонда да бъдат адаптирани и да достигнат до 9 % от съвкупните просрочени капиталови задължения, въз основа на неприключените гарантирани операции към 31 декември 2018 г. беше изчислена сумата от 240,15 милиона евро, която беше включена в бюджета на ЕС за 2020 г. за обезпечаването на Фонда. Тази сума бе одобрена от Съвета и Европейския парламент и призната като актив (вземане) в счетоводния баланс на Фонда към 31 декември 2019 г.

2.3. Значителни операции след отчетната дата (считано от края на март 2020 г.)

През февруари 2020 г. посоченият по-горе размер на обезпечаването в размер на 240,15 милиона евро беше прехвърлен от бюджета на ЕС към Фонда.

През януари и март 2020 г. бяха изплатени общо 10,6 милиона евро по две искания във връзка с просрочени плащания от Сирия (3,2 милиона евро и 7,4 милиона евро, включително санкциите, прилагани от ЕИБ).

3. НЕКОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ НА ФОНДА

Целта на неконсолидираните финансови отчети на Фонда е да включат счетоводните операции, които не се съдържат в изготвяните от ЕИБ финансови отчети на Фонда (вж. Работния документ на службите на Комисията). Те са част от консолидираните финансови отчети на ЕС.

3.1. Неконсолидирано финансово състояние към 31 декември 2019 г.

Счетоводен баланс — активи

	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
НЕТЕКУЩИ АКТИВИ	2 312 151 734	2 275 342 664
Финансови активи	2 312 151 734	2 275 342 664
ТЕКУЩИ АКТИВИ	277 139 064	231 316 149
Финансови активи	233 048 865	189 758 096
Вземания	1 290 863	—
Парични средства и парични еквиваленти	42 799 336	41 558 053
ОБЩО АКТИВИ	2 589 290 798	2 506 658 813

Счетоводен баланс — пасиви

	31 декември 2019 г.	31 декември 2018 г.
СРЕДСТВА НА ВНОСИТЕЛЯ	2 407 419 308	2 295 687 144
Вноска на Европейската комисия	1 950 195 297	1 846 972 362

Резерв по справедлива стойност	20 859 023	12 227 192
Неразпределена печалба	436 364 988	436 487 590
НЕТЕКУЩИ ПАСИВИ	111 685 549	159 153 609
Финансови провизии	111 685 549	159 153 609
ТЕКУЩИ ПАСИВИ	70 185 941	51 818 060
Финансови провизии	49 709 547	50 777 871
Задължения по финансови гаранции	19 590 000	
Задължения	886 394	1 040 189
ОБЩО СРЕДСТВА НА ВНОСИТЕЛЯ + ЗАДЪЛЖЕНИЯ	2 589 290 798	2 506 658 813

Разликата от 239,4 милиона евро между общата стойност на неконсолидирания счетоводен баланс на Фонда (2 589 290 798 EUR) и стойността на Фонда в изготвяните от ЕИБ финансови отчети (2 828 738 292,88 EUR) може да се обясни най-вече със следните елементи:

- Неконсолидираният счетоводен баланс (активи) включва:
 - всички суми, суброгирани на ЕС в резултат на гаранционните плащания по искания за плащания на ЕЦБ във връзка с просрочени плащания по заеми (просрочени плащания плюс дължимите лихви по просрочени плащания). Въпреки това, с оглед на политическата ситуация в Сирия и въз основа на решение на счетоводителя на ЕО, тези суми са напълно обезценени във финансовите отчети за 2019 г.
 - вземания в размер на 0,7 милиона евро от ЕИБ за частично възстановяване на заем за Enfidha Airport (Тунис), събрани от ЕИБ през декември 2019 г. и кредитирани по банковата сметка на Гаранционния фонд през януари 2020 г.
- Неконсолидираният баланс не включва вноска от 240,2 милиона евро от бюджета на ЕС във Фонда, прехвърлена през 2020 г., тъй като това вземане е компенсирано от съответното задължение в консолидираните отчети на ЕС.
- Плащанията по искания от Гаранционния фонд към ЕИБ (и когато е приложимо, последващи възстановявания по искания и просрочени лихви) са признати като намаления (увеличения) на нетните активи (вноска на ЕС) в изготвяните от ЕИБ финансови отчети. В неконсолидираните финансови отчети сумите, платени по искания на ЕИБ, не се приспадат от нетните активи, тъй като те се превръщат в суброгирани суми. Съответните суми се осчетоводяват или като приходи (начислени просрочени лихви и глоби, печалби от валутно-курсови разлики), или като разходи (провизии,

обезценки, задължения по финансови гаранции, загуби от валутно-курсови разлики). Това води до постоянна разлика между позициите на нетните активи (вноска на ЕС и неразпределена печалба) в изготвяните от ЕИБ финансови отчети и неконсолидираните финансови отчети, изготвяни от ЕК.

3.2. Неконсолидиран отчет за финансовия резултат

Подобно на счетоводния баланс, неконсолидираният отчет за финансовия резултат се изготвя с оглед включването му в консолидираните финансови отчети на ЕС.

	2019 г.	2018 г.
Приходи от оперативни дейности	266 252	2 928 446
Разходи от оперативни дейности	(3 494 876)	(4 876 241)
РЕЗУЛТАТ ОТ ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	(3 228 615)	(1 947 795)
Финансови приходи	42 681 966	30 241 834
Финансови разходи	(39 575 953)	(20 906 275)
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	3 106 013	9 335 559
ИКОНОМИЧЕСКИ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	(122 602)	7 387 764

- Приходите от оперативни дейности включват печалби от курсови разлики в размер на 0,3 милиона евро.
- Разходите от оперативни дейности включват главно такси за управление на активите на ЕИБ (0,8 милиона евро), външни такси за събиране на вземания на ЕИБ (0,2 милиона евро) и допълнение към финансовите провизии за неизплатените бъдещи сирийски вноски (2,2 милиона евро).
- Финансовите приходи включват главно приходите от лихви от инвестиционния портфейл (7,7 милиона евро), реализираните печалби от продажба на финансови активи (16,8 милиона евро), свързаното с риска възнаграждение от операциите по мандата за кредитиране на частния сектор по ИИУ (2,2 милиона евро) и натрупаните лихви по просрочени плащания по суброгирани суми (15,9 милиона евро).
- Финансовите разходи включват главно загуби от обезценка (19,6 милиона евро) за суми, суброгирани на ЕС през 2019 г. (вж. точка 5), реализирани загуби от продажбата на финансови активи (0,3 милиона евро) и признати задължения по финансова гаранция по

операции по мандата за кредитиране на частния сектор по ИИУ (19,6 милиона евро).

4. УПРАВЛЕНИЕ НА КАСОВИТЕ СРЕДСТВА НА ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

4.1. Инвестиционна политика

Ликвидните активи на Фонда се инвестират в съответствие с принципите за управление, изложени в приложението към измененото споразумение за управление³. Съответно достатъчно активи следва да се вложат в парични активи за покриване на краткосрочните (по-малко от една година) изходящи потоци, в съотношение, което следва да бъде посочено в годишната инвестиционна стратегия. Оставащите активи могат да бъдат разпределени за средносрочни и дългосрочни инструменти с максимален срок до падежа от 10 години и 6 месеца от датата на плащане (средносрочен и дългосрочен портфейл). Към края на 2019 г. измененият общ матуритет на портфейла на Фонда е бил около 3 години.

4.2. Резултати и развитие на пазара през 2019 г.

Мониторингът на резултатите на портфейла на Фонда беше извършен въз основа на оценка по пазарни цени. През 2019 г. портфейлът на Фонда осигури солидна възвръщаемост от 1,3 %, която беше благоприятствана от запазването на среда с ниски приходи и положителна оценка на риска. Портфолиото на Фонда не постигна референтния показател с -9,03 базисни пункта. Положителната възвръщаемост доведе до положителен принос в размер на 33 милиона евро. В края на 2019 г. пазарната стойност на портфейла на Фонда възлиза на около 2,580 милиона евро.

В контекста на отслабваща икономика, ниска инфлация и геополитически рискове за влошаване на прогнозите се оформи гъвкава парична политика. С три намаления на лихвения процент по федералните фондове през втората половина на 2019 г., Федералният резерв на САЩ обърна цикъла на затягане на паричната политика, започнал през 2015 г. Освен това през септември ЕЦБ представи пакет от мерки за стимулиране, състоящ се от намаление на лихвите по депозитите с 10 базисни пункта, разширени операции по дългосрочно рефинансиране (ЦОДР), степенна система по облагане на свръхрезервите на банките и безсрочна програма за увеличаване на паричната маса.

Производственият сектор в САЩ и Европа се сви поради слабата световна търговия. Растежът в сектора на услугите също се забави, макар и да остана експанзионистичен. Инфлацията в еврозоната бе под целта на централните банки, докато инфлацията в САЩ се доближи до целта, но увеличението не се смята за задоволително от Федералния резерв на САЩ.

³ Изменено чрез Допълнително споразумение № 1 от 23 септември 1996 г., Допълнително споразумение № 2 от 8 май 2002 г., Допълнително споразумение № 3 от 25 февруари 2008 г., Допълнително споразумение № 4 от 9 ноември 2010 г. и Допълнително споразумение № 5 от септември 2018 г.

Геополитическите рискове нараснаха драстично през август в резултат на нарасналото напрежение в областта на търговията между САЩ и Китай и неблагоприятния ефект на несигурността, свързана с Брексит, върху очакванията на европейските инвеститори. До септември лихвените проценти в Европа и САЩ намаляха благодарение на гъвкавата политика на централните банки, ниските очаквания за растеж и несигурността по отношение на геополитическите рискове.

Лихвените проценти слабо нараснаха през четвъртото тримесечие в контекста на облекчаване на геополитическото напрежение и стабилизиране на икономическите данни. Кредитните спредове, благоприятствани от гъвкави централни банки, бяха с тенденция към намаляване, с епизодични обрати.

5. ИСКАНИЯ ЗА ПЛАЩАНИЯ ОТ ГАРАНЦИОННИЯ ФОНД

Сирия

От ноември 2011 г. насам ЕИБ регистрира просрочени задължения по сирийските държавни заеми. В резултат на това и в съответствие с гаранционните споразумения между ЕС и ЕИБ, до 31 декември 2019 г. ЕИБ предяви 77 искания за плащания от Гаранционния фонд на ЕС в размер на общо 475,96 милиона евро (включително санкции, налагани от ЕИБ, и възстановени суми).

6. ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА ЕИБ

Възнаграждението на ЕИБ включва таксите за управление и таксите за събиране на вземания. Таксите за управление покриват управлението на активите на Фонда. Таксите за събиране на вземания покриват външните разходи за събиране на ЕИБ по искове във връзка с просрочени плащания, обхванати от гаранцията от ЕС, за финансови операции на ЕИБ извън Съюза.

Във второто Допълнително споразумение към сключеното на 8 май 2002 г. споразумение се предвижда таксите за управление на банката да се изчисляват, като към всеки транш от активите на Фонда се прилагат прогресивно намаляващи годишни ставки на таксите. Това възнаграждение се изчислява на базата на средногодишните активи на Фонда.

Таксите за управление на банката за 2019 г. бяха определени в размер на 817 747 EUR и бяха включени като разход в отчета за приходите и разходите и като начисления (пасиви) в счетоводния баланс.

В споразумението за събиране на вземания, подписано между Комисията и банката през декември 2018 г., се предвижда само плащане на външните разходи за събиране на вземания на ЕИБ (вътрешните вече не се включват).